

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบัณฑิตที่ประสบความสำเร็จ และการเรียนในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อนูวรรณ ทองหมู่

อาณัติ สิมัคเดช

ธีระ สิ้นเดชารักษ์

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

anuwat.t@tbs.tu.ac.th

DOI : 10.14456/tujournal.2016.11

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่ทำการศึกษาผลการเรียนของบัณฑิตในระดับผลการเรียนรายวิชา โดยใช้วิธีการสกัดปัจจัย การวิจัยนี้ใช้ตัวอย่างของบัณฑิตระดับปริญญาตรีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2557 จำนวน 599 ตัวอย่าง ผลการศึกษาแบ่งบัณฑิตได้เป็น 3 กลุ่ม ตามผลการเรียนที่ได้จากการศึกษาวิชาต่าง ๆ คือ กลุ่มผู้รู้ (Intellect) กลุ่มผู้นำ (Leader) และกลุ่มนักสังคม (Socialites) และพบว่าเฉพาะบัณฑิตที่มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านจิตสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มีความสัมพันธ์ทางลบต่อการได้งานทำ ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะในการปรับปรุงหลักสูตร โดยเน้นพัฒนาทักษะที่นักศึกษายังขาดอยู่

[วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 ปี พ.ศ. 2559]

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการ, ผลการเรียน, การปรับปรุงหลักสูตร

The Relationship between Graduates' Success and TBS Competency Design

Anuwan Thongmooh

Arnat Leemakdej

Teera Sindecharak

Thammasat Business School

Thammasat University

anuwan.t@tbs.tu.ac.th

DOI : 10.14456/tujournal.2016.11

Abstract

This research investigates the employment status of graduate by drilling down to grades obtained by subjects. This research uses the sample of 599 graduates from Thammasat Business School in the academic year of 2014. Using factor analysis, the learning performance of the students can be classified into three types, namely, intellects, leaders, and socialites. The study finds that being leader positively contributes to employers' satisfaction in three dimensions; ethics, public mind, and social responsibility. However, these leaders suffer from securing jobs after graduation in comparison with their peers. The results of this study give us more insights on employers' requirements and how we can improve business school's courses.

[Thammasat Journal, Volume 35 No.1, 2016]

Keyword: employers' satisfaction, grade, school's courses improvement

บทนำและการทบทวนวรรณกรรม

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของนายจ้าง ในประเด็นคุณภาพของบัณฑิตสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ลงประกาศกระทรวงศึกษาธิการในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ 31 สิงหาคม 2552 โดยกำหนดคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และกำหนดให้นำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณสมบัตินักศึกษามีระดับคุณวุฒิเดียวกัน มีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล เพื่อให้เป็นไปตามที่กฎกระทรวงระบุไว้ จึงมีการประเมินคุณภาพการศึกษาในสามมิติ ได้แก่ 1) มุมมองของบัณฑิต ซึ่งประเมินถึงการเรียนการสอนภายใต้หลักสูตร สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน 2) มุมมองของผู้ใช้บัณฑิต ประเมินคุณภาพของบัณฑิต เปรียบเทียบกับบัณฑิตที่ผลิตจากสถาบันอื่น และ 3) มิติคุณภาพของหลักสูตร โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อยืนยันว่าหลักสูตรนั้นสามารถผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่กำหนดไว้ การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กำหนดการประเมินทั้งหมด 6 ด้าน โดยเพิ่ม ด้านจิตสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคม นอกเหนือจากที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ (คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558) แต่ในหลายประเทศที่ได้ใช้มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติกลับมีการรายงานว่า มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติไม่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ แต่สร้างปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมาแทน (ปันแก้ว เหลืองอร่ามศรี, 2558)

การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสารนิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า การขาดทักษะด้านการบริหารจัดการเป็นปัญหาที่นายจ้างในบริษัทเอกชนประสบและมีข้อเสนอแนะให้เน้นการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการ ทั้งด้านงบประมาณ การตัดสินใจ และด้านความเป็นผู้นำ (สรคม ดิสสะมาน, 2551) ส่วนในการศึกษาความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่พบว่า ในด้านการปฏิบัติงานผู้ใช้บัณฑิต ต้องการให้บัณฑิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความใฝ่รู้ มากที่สุด ในขณะที่ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตส่วนตัวต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบต่องานและมีวินัย (กาญจนา สิริกุลรัตน์ และคณะ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในมาเลเซียที่แบ่งทักษะออกเป็น 7 ด้านและคุณลักษณะที่นายจ้างต้องการมากที่สุดคือ คุณสมบัตินักศึกษามีทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะการมีส่วนร่วมในสังคม (Husain, Mokhtar, Ahmad & Mustapha, 2010) สอดคล้องกับการศึกษาของออสเตรเลีย ซึ่งแบ่งชนิดของบัณฑิตออกเป็น 3 ประเภทคือ นักจัดการ นักสังคม และนักวิเคราะห์ (Jackson & Chapman, 2012) โดยกำหนดมาจากสมรรถนะทางการจัดการ (Managerial Competencies) จำนวน 20 ประเภท การใช้สมรรถนะ

(Competencies) แบ่งประเภทบัณฑิตถูกยืนยันอีกครั้งในงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งในประเทศสเปน ซึ่งพบว่าสถาบันการศึกษาควรปรับปรุงหลักสูตรที่เน้นให้บัณฑิตเกิดสมรรถนะอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังพบว่า นายจ้างต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบในงานมากที่สุด ส่วนทักษะที่บัณฑิตมีสูงสุดคือ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และพบว่าในสายสังคมศาสตร์ค่าเฉลี่ยความต้องการของนายจ้างต่ำกว่าบัณฑิตจากสายอื่น (Teijeiro, Rungo & Freire, 2013)

ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรกับระดับทักษะของนักเรียนในประเทศอินเดีย ปากีสถาน แทนซาเนีย อุกันดา และเคนย่า (Pritchett & Beatty, 2015) ซึ่งวัดทักษะการอ่าน และการคำนวณพบว่ามีช่องว่างระหว่างระดับทักษะที่คาดหวังไว้กับระดับทักษะจริงของนักเรียน และพบว่าแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน คือการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตร และการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ สอดคล้องกับการศึกษาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรมาตรฐาน และความสำเร็จของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่งผลต่อความสำเร็จของนักเรียนในระดับที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีผลการเรียนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำในวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาประวัติศาสตร์ และงานวิจัยนี้ยังพบว่าเชื้อชาติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของนักเรียน (Alexander, 2000) สำหรับการวัดความสำเร็จของผู้เรียนในเนเธอร์แลนด์ (Tempelaar, Gijssels, Loeff & Nijhuis, 2007) ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างรายวิชาด้านการบริหารธุรกิจ จำนวน 5 รายวิชาได้แก่ สถิติ กลยุทธ์ธุรกิจ การเงินและบัญชี การบริหารการตลาด และการบริหารองค์กรและบุคคล กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือแรงจูงใจที่ทำให้ประสบความสำเร็จ 5 ด้านได้แก่ บุคลิกภาพ ความประณีตประณีต จิตสำนึกและมุ่งผลสัมฤทธิ์ ภูมิภาวะทางอารมณ์ และความเฉลียวฉลาด และแยกรายวิชาออกเป็นวิชาที่ยากและวิชาที่ง่ายโดยใช้วิธี Confirmatory Factor Analysis (CFA) หาแรงจูงใจในการประสบความสำเร็จ การศึกษาพบว่าวิชาที่ยาก เช่น วิชาสถิติ และวิชาการเงิน และบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือแรงจูงใจที่ทำให้ประสบความสำเร็จของนักศึกษา

ด้วยเหตุที่สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวิทยาการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้นายจ้างมีความต้องการบัณฑิตในแต่ละคุณลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา หลักสูตรทางการศึกษาทุกหลักสูตรจึงไม่สามารถที่จะใช้ได้อย่างถาวรตลอดไป จำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันเสมอ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาทุกระดับ งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นโดยใช้ตัวอย่างบัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2557 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการบ่งชี้ความสำเร็จของบัณฑิต ในเชิงการจ้างงานและการตอบสนองความต้องการของนายจ้าง และความสัมพันธ์กับการออกแบบหลักสูตรของคณะ

ตามที่คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในอดีต ไม่พบว่ามีงานวิจัยใดที่เชื่อมความสัมพันธ์ดังกล่าวต่อผลการศึกษาของบัณฑิตในรายวิชามาก่อน งานวิจัยนี้จึงเป็นงานวิจัยแรกที่เชื่อมโยงข้อมูล

ความต้องการของนายจ้าง ตลอดจนสมภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตไปสู่ผลการเรียนที่ได้รับตามรายวิชา ในระหว่างที่บัณฑิตศึกษาอยู่ ผลของงานวิจัยนี้ นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการปรับปรุงรายวิชาแล้ว ยังเป็นข้อมูลให้หลักสูตรอื่นด้านการบริหารธุรกิจและการจัดการสามารถใช้ผลการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรของตนได้

เครื่องมือวิจัยและการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีขอบเขตในการศึกษา คือ หลักสูตรการศึกษา และบัณฑิตที่จบการศึกษาในปี การศึกษา 2557 มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวนทั้งสิ้น 646 คน ทั้งนี้มีบัณฑิตตอบแบบสอบถามจำนวน 599 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 92.72 ของผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด จากหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งสิ้น 4 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรบัญชีบัณฑิต 2) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต 3) หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (การบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ) และ 4) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการธุรกิจแบบบูรณาการ) โดยแบ่งออกเป็น 10 สาขาวิชา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ร้อยละของบัณฑิตแยกตามเกรดเฉลี่ยและหลักสูตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เกรดเฉลี่ย		
2.00-2.49	35	5.84
2.50-2.99	128	21.37
3.00-3.49	282	47.08
สูงกว่า 3.50	154	25.71
หลักสูตร		
หลักสูตรบัญชีบัณฑิต	186	31.05
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การเงิน)	178	29.72
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด)	56	9.35
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบริหาร การปฏิบัติการ)	9	1.50
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ระบบ สารสนเทศเพื่อการจัดการ)	2	0.33

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การบริหาร องค์การ การประกอบการ และทรัพยากร มนุษย์)	11	1.84
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (บริการธุรกิจ ระหว่างประเทศ โลจิสติกส์ และการขนส่ง)	41	6.84
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์)	9	1.50
หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (การบัญชีธุรกิจแบบ บูรณาการ)	71	11.85
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการธุรกิจ แบบบูรณาการ)	36	6.01

จากตารางที่ 1 พบว่า บัณฑิตที่จบจากคณะพาณิชยฯ ร้อยละ 47.08 มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.49 และร้อยละ 25.71 มีเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 3.50 จึงสรุปได้ว่าบัณฑิตมีผลการเรียนตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปมีจำนวน ร้อยละ 72.79 เมื่อพิจารณาจำนวนบัณฑิตแยกตามสาขาวิชาพบว่า บัณฑิตภาควิชาการบัญชี ร้อยละ 31.05 บัณฑิตภาควิชาการเงิน ร้อยละ 29.72 และบัณฑิตสาขาบัญชีธุรกิจแบบบูรณาการ ร้อยละ 11.85 ซึ่งรวมแล้วสูงถึงร้อยละ 72.62 ของบัณฑิตทั้งหมด

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการสำรวจลักษณะลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ จากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในทุกปี งานวิจัยนี้จึงนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกับคุณลักษณะบัณฑิตที่คณะผลิต โดยมีผลเชิงประจักษ์คือ ผลการเรียนและรายวิชาที่นักศึกษาเรียน จากนั้นจึงศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระดับความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตที่คณะผลิต กับลักษณะลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ นำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนายจ้างซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการวิจัย งานวิจัยนี้ต้องการตอบคำถามการวิจัยใน 3 ประเด็นหลักคือ

1. บัณฑิตที่คณะผลิต ตรงกับความต้องการของนายจ้างหรือไม่
2. วิชาใดมีส่วนช่วยให้นักศึกษามีงานทำ หรือประสบความสำเร็จ
3. ในการสร้างบัณฑิตสู่สากลควรปรับปรุงหรือพัฒนาในวิชาด้านใด

เพื่อให้สามารถตอบคำถามการวิจัยดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงสำรวจและทบทวนวรรณกรรมพบว่าการกำหนดนิยามคุณลักษณะของบุคคล ออกเป็น 20 ทักษะ จากนั้นจึงนำมาจัดกลุ่ม ได้ทั้งหมด 9 กลุ่ม (Jackson & Chapman, 2012) จากนั้นจึงกำหนดนิยามสมรรถนะ ออกเป็น 9 ทักษะ คือ

1. ทักษะด้านธุรกิจและทักษะทางวิชาชีพ (Business Principles & Core Skills)
2. ทักษะวิเคราะห์ (Analysis)
3. ทักษะการตัดสินใจและต่อรอง (Decision Management & Negotiation)
4. ทักษะทางสังคม (Social Skills)
5. ทักษะความเชื่อมั่นและเข้าใจในตนเอง (Self-Understanding & Confidence)
6. ทักษะการควบคุมตนเองและพัฒนาศักยภาพ (Self-Discipline & Performance)
7. ทักษะด้านการจัดการและนวัตกรรม (Management & Innovation)
8. ความรับผิดชอบและจริยธรรมในการทำงาน (Responsibility & Work Ethic)
9. ทักษะด้านการสื่อสาร (Formal Communication)

นิยามสมรรถนะทั้ง 9 ทักษะดังตารางที่ 2 ซึ่งจะได้นำสมรรถนะทั้ง 9 ทักษะนี้ไปใช้ในการกำหนดและศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในชั้นตอนต่อไป โดยทั้ง 4 หลักสูตร มีรายวิชาที่เปิดสอนและมีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน จำนวนทั้งสิ้น 376 วิชา เมื่อพิจารณาคุณลักษณะตามคำอธิบายรายวิชาแล้ว ผู้วิจัยจะกำหนดทักษะจากการเรียนในวิชานั้นให้กับนักศึกษาใน 9 ทักษะ

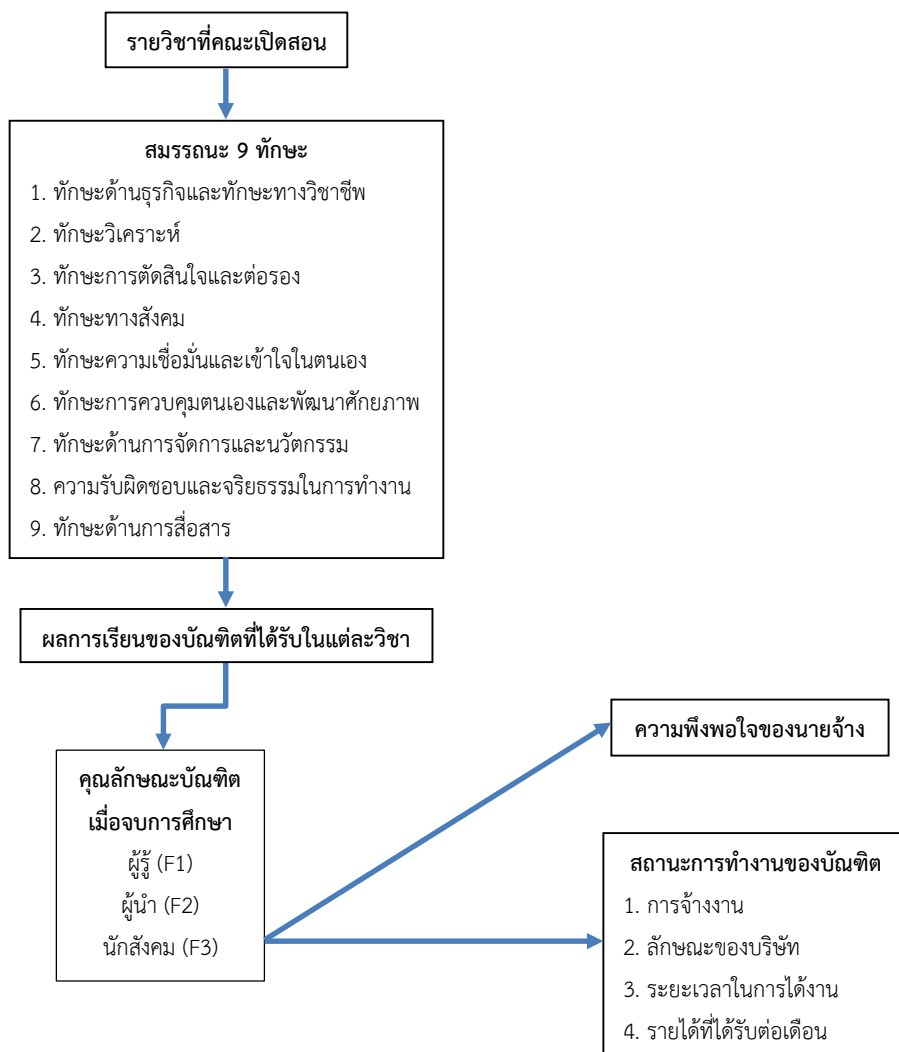
ตารางที่ 2 สมรรถนะทั้ง 9 พร้อมคำนิยาม

สมรรถนะ	คำนิยาม
f1 ทักษะด้านธุรกิจและทักษะทางวิชาชีพ	ทักษะความรู้หลักทางธุรกิจ รวมถึงการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเพื่อการคำนวณ
f2 ทักษะวิเคราะห์	สามารถวิเคราะห์ ให้เหตุผลและแก้ปัญหาได้
f3 ทักษะการตัดสินใจและต่อรอง	สามารถใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ โน้มน้าวผู้อื่น และจัดการปัญหาความขัดแย้งได้
f4 ทักษะทางสังคม	สามารถทำงาน สื่อสารเชิงวาจา ให้และรับข้อคิดเห็นจากผู้อื่นได้ดี
f5 ทักษะความเชื่อมั่นและเข้าใจในตนเอง	มีจริยธรรม ความมั่นใจในตนเอง และหาโอกาสที่เหมาะสมในการเรียนรู้
f6 ทักษะการควบคุมตนเองและพัฒนาศักยภาพ	ควบคุมตนเอง อดทนต่อแรงกดดันเพื่อทำให้ชีวิตตนเองและงานมีความสมดุล และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
f7 ทักษะด้านการจัดการและนวัตกรรม	มีความคิดสร้างสรรค์ มีภาวะผู้นำ และรับรู้สภาวะแวดล้อมในการทำงาน
f8 ความรับผิดชอบและจริยธรรมในการทำงาน	มีความคิดริเริ่มและแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และจริยธรรมในวิชาชีพ
f9 ทักษะด้านการสื่อสาร	สามารถพูดในที่สาธารณะ เข้าร่วมการประชุม และสื่อสารด้วยการเขียน

ที่มา: (Jackson & Chapman, 2012)

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับตัวแปร

เมื่อได้ลักษณะเด่นของรายวิชาแล้ว จึงนำเอาผลการเรียนของนักศึกษาในแต่ละรายวิชา และลักษณะของวิชามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยแบบจำลองถดถอย เพื่อแก้ปัญหา Multicollinearity ระหว่างตัวแปรเพราะอาจมีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ เช่น นักศึกษาที่มีผลการเรียนดี ก็มักจะมีผลการเรียนดีในเกือบทุกรายวิชา การศึกษานี้จะทำการสร้างตัวแปรใหม่แทนผลการเรียน ของวิชานั้นด้วยเทคนิค Factor Analysis ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 แนวทางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่บัณฑิตศึกษาและคุณลักษณะเมื่อจบการศึกษา

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบัณฑิต กับระดับความพึงพอใจของนายจ้าง

1. การศึกษาความสัมพันธ์ในระดับรายวิชา กับระดับความพึงพอใจของนายจ้าง เพื่อให้สามารถตอบได้ว่าวิชาใดส่งผลต่อความพึงพอใจของนายจ้างด้านใด

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบัณฑิตกับสถานการณ์ทำงานของบัณฑิตดังต่อไปนี้

2.1 การจ้างงาน

2.2 ลักษณะของบริษัท (บริษัทข้ามชาติ, บริษัทในประเทศ)

2.3 ระยะเวลาในการได้งาน (ช้า, ปานกลาง, เร็ว)

2.4 รายได้ที่ได้รับต่อเดือน

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบัณฑิตที่ต้องการของนายจ้าง กับความพึงพอใจของนายจ้าง ตามลักษณะของบัณฑิตในแต่ละด้าน

การการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบัณฑิตที่ต้องการของนายจ้าง กับความพึงพอใจของนายจ้าง ตามลักษณะของบัณฑิตในแต่ละด้าน โดยศึกษาเปรียบเทียบกับผลการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งศึกษาจากนายจ้างของบัณฑิตจำนวน 200 ราย (นับจากจำนวนบัณฑิต) และทำการคัดแยกข้อมูลเป็นตัวแทนนายจ้างแต่ละองค์กร โดยลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการแบ่งเป็น 6 ด้าน ตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิจำนวน 5 ด้าน และมหาวิทยาลัยกำหนดเพิ่มอีก 1 ด้านตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และคำนวณความสัมพันธ์ดังสมการ (1) และ (2)

$$Competency_k = \alpha_0 + \sum_{i=1}^6 \alpha_{ij} S_{ik} + \alpha_7 SEX_k + \varepsilon_k \quad (1)$$

$$Employer_k = \gamma_0 + \sum_{i=1}^6 \gamma_i S_{ik} + \gamma_7 SEX_k + \varphi_k \quad (2)$$

โดย $Competency_k$	แทนค่า ลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการจากบัณฑิตคนที่ k
$Employer_k$	แทนค่า ระดับความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตคนที่ k
S_{ik}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในด้านที่ i ของบัณฑิตคนที่ k
S_{1k}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในด้านคุณธรรม จริยธรรม ของบัณฑิตคนที่ k
S_{2k}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในด้านความรู้ ของบัณฑิตคนที่ k
S_{3k}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในด้านทักษะทางปัญญา ของบัณฑิต คนที่ k
S_{4k}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ของบัณฑิตคนที่ k

S_{5k}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี ของบัณฑิตคนที่ k
S_{6k}	แทนค่า ค่าความพึงพอใจในด้านจิตสาธารณะ และความรับผิดชอบต่อสังคมของบัณฑิตคนที่ k
SEX_k	แทนค่า เพศของบัณฑิตคนที่ k
ε_k และ φ_k	แทนค่า error term

ผลการวิจัย และการอภิปรายผล

1. การจำแนกประเภทของข้อมูลเบื้องต้น

ตารางที่ 3 ร้อยละของบัณฑิตแยกตามเพศ สถานะการทำงาน และรายได้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	187	31.48
หญิง	407	68.52
สถานะการทำงาน		
ทำงานแล้ว	400	66.77
ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ	10	1.67
กำลังศึกษาต่อ	116	19.37
ยังไม่ได้ทำงานและมีได้ศึกษาต่อ	73	12.19
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	23	5.96
15,001-25,000 บาท	296	76.68
สูงกว่า 25,000 บาท	67	17.36

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาจากเพศของบัณฑิตพบว่า มีบัณฑิตเพศหญิงสูงถึงร้อยละ 68.52 และมีบัณฑิตเพศชายเพียงร้อยละ 31.48 ในส่วนของสถานะการทำงาน พบว่าบัณฑิตที่ทำงานมาแล้ว หรือกำลังศึกษาต่อรวมเป็นจำนวนร้อยละ 87.81 นอกจากนั้นพบว่า บัณฑิตของคณะฯ ร้อยละ 76.68 มีรายได้ต่อเดือน อยู่ระหว่าง 15,001-25,000 บาท และบัณฑิตที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท มีจำนวน ร้อยละ 94.04

2. การจัดกลุ่มรายวิชากับสมรรถนะและกำหนดเป็นลักษณะของบัณฑิต

ตารางที่ 4 ภาพรวมของรายวิชาในแต่ละสมรรถนะ

สมรรถนะ	f1	f2	f3	f4	f5	f6	f7	f8	f9	รวม
จำนวนวิชา	126	38	29	10	38	15	22	14	84	376
ร้อยละ	33.51	10.11	7.71	2.66	10.11	3.99	5.85	3.72	22.34	100.00

จากตารางที่ 4 จะพบว่าจำนวนวิชากระจายไปยังสมรรถนะต่างๆ โดยมี 126 วิชาที่ถูกจัดให้อยู่ในสมรรถนะ f1 คิดเป็น ร้อยละ 33.51 ซึ่งสามารถตีความได้ว่าเป็นจุดแข็งของคณะที่ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ อย่างไรก็ตาม จาก 376 รายวิชาที่เปิดสอนนั้น นักศึกษาแต่ละคนจะลงทะเบียนเรียนอยู่ระหว่าง 45-51 รายวิชาเนื่องจากในแต่ละหลักสูตรกำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำไว้ที่ 120-126 หน่วยกิต แม้ว่าในทางปฏิบัตินักศึกษาส่วนใหญ่จะลงทะเบียนมากกว่าที่กำหนดไว้

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับตัวแปรตาม และการวิเคราะห์สัถัดปัจจัย (Factor Analysis)

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลผลการเรียนในรายวิชาที่มีบัณฑิตลงทะเบียนเรียน และใช้วิธีสัถัดปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อจัดกลุ่มสมรรถนะที่ใกล้เคียงกันโดยพิจารณาจากผลการเรียนของบัณฑิตในการหาปัจจัยแสดงสมรรถนะโดยไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย (Multicollinearity)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สัถัดปัจจัย

องค์ประกอบความแปรปรวน									
ค่าปัจจัย	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	ผลรวม	แปรปรวน ร้อยละ	ร้อยละ สะสม	ผลรวม	แปรปรวน ร้อยละ	ร้อยละ สะสม	ผลรวม	แปรปรวน ร้อยละ	ร้อยละ สะสม
1	4.564	50.715	50.715	4.564	50.715	50.715	3.120	34.669	34.669
2	1.202	13.361	64.075	1.202	13.361	64.075	1.940	21.550	56.219
3	.847	9.408	73.483	.847	9.408	73.483	1.554	17.264	73.483
4	.613	6.808	80.292						
5	.513	5.700	85.992						
6	.445	4.942	90.933						
7	.369	4.099	95.033						
8	.261	2.895	97.928						

องค์ประกอบความแปรปรวน									
ค่าปัจจัย	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	ผลรวม	แปรปรวน ร้อยละ	ร้อยละสะสม	ผลรวม	แปรปรวน ร้อยละ	ร้อยละสะสม	ผลรวม	แปรปรวน ร้อยละ	ร้อยละสะสม
9	.186	2.072	100.000						

จากตารางที่ 5 แสดงว่าสามารถจำแนกปัจจัยสมรรถนะจาก 9 สมรรถนะออกเป็นกลุ่มสมรรถนะหลักเพียง 3 สมรรถนะ ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ถึงร้อยละ 73.48 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า หากแบ่งออกเป็นเพียงกลุ่มเดียว สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ถึงร้อยละ 50.71 แต่ถ้าหากแบ่งออกเป็นกลุ่มมากกว่า 3 กลุ่มก็จะส่งผลให้มีความสัมพันธ์มากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาที่ค่าร้อยละความแปรปรวนในแต่ละกลุ่ม เราควรเลือกพิจารณาเฉพาะกลุ่มที่มีค่าร้อยละความแปรปรวนสูง ซึ่งจะนำมาคำนวณเพื่อแบ่งกลุ่มของปัจจัยต่อไป และในตารางที่ 6 ยังแสดงให้เห็นองค์ประกอบของปัจจัยสมรรถนะหลัก 3 ปัจจัยและการจัดกลุ่มซึ่งต้องพิจารณาค่าปัจจัย (Component) ที่สูงกว่า 0.6 โดยจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน และพบว่าในปัจจัยที่ 1 มีสมรรถนะที่จัดกลุ่มได้คือ f1 f2 f3 f7 และ f8 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดนิยามลักษณะของบัณฑิตกลุ่มนี้คือ “ผู้รู้” เนื่องจากมีสมรรถนะที่แสดงถึงความสามารถในการจัดการ การคิดวิเคราะห์และทักษะทางปัญญา ส่วนในปัจจัยที่ 2 มีสมรรถนะที่จัดในกลุ่มเดียวกันคือ f5 และ f6 ซึ่งนิยามให้กลุ่มนี้คือ “ผู้นำ” เนื่องจากมีทักษะทางด้าน การตัดสินใจ และการควบคุมตนเอง และในปัจจัยที่ 3 มีสมรรถนะที่จัดในกลุ่มเดียวกันคือ f4 และ f9 ซึ่งนิยามให้กลุ่มนี้คือ “นักสังคม” เนื่องจากเป็นทักษะในด้านการสื่อสารและทักษะทางสังคม และเมื่อนำไปศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายวิชากับสมรรถนะ มีผลดังตารางที่ 7 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ในสมรรถนะผู้รู้ (F1) พบว่า f8 ความรับผิดชอบและจริยธรรมในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะผู้รู้สูงสุด นั้นแสดงว่าวิชาที่มีลักษณะส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและมีจริยธรรมในการทำงานเช่น FN413 การบริหารการเงินเชิงกลยุทธ์ AC441 สัมมนาการสอบบัญชี BI301 ธุรกิจกับสังคมและชุมชน AI323 โครงการรณรงค์ทางบัญชีเพื่อสังคม และประเทศชาติ MK312 การบริหารการตลาด และ AC432 การบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม วิชาเหล่านี้เป็นจุดแข็งของหลักสูตร ในการสร้างผู้รู้

ส่วน f2 ทักษะวิเคราะห์ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะผู้รู้ต่ำที่สุดของกลุ่มที่จัดอยู่ในสมรรถนะผู้รู้ ซึ่งสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ว่า วิชาที่อยู่ในกลุ่ม f2 เป็นรายวิชาที่ต้องปรับปรุงหรือพัฒนา รายวิชาที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้แก่ กลุ่มวิชาพื้นฐานของมหาวิทยาลัย เช่น TU120 สหวิทยาการสังคมศาสตร์ TU130 สหวิทยาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี TU110 สหวิทยาการมนุษยศาสตร์ EC213 เศรษฐศาสตร์จุลภาคเบื้องต้น EC214 เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น MA216 แคลคูลัสสำหรับสังคมศาสตร์ 1 กลุ่มวิชาที่จัดการเรียนการสอนโดยคณะเช่น AC316 การสอบบัญชี BI211 การวิเคราะห์

อุตสาหกรรมและการแข่งขัน MK411 การวิเคราะห์และตัดสินใจทางการตลาด MK412 กลยุทธ์และนโยบายการตลาด และ BI323 การจัดการเพื่อผลการดำเนินงานและสร้างมูลค่าให้กิจการ เป็นต้น เช่นเดียวกันกับในสมรรถนะผู้นำ พบว่า ควรปรับปรุงหรือพัฒนาในรายวิชาที่มีลักษณะ f6 ทักษะการควบคุมตนเองและพัฒนาศักยภาพ ได้แก่ วิชา AC314 การบริหารต้นทุน AI439 การบัญชีภาคปฏิบัติ (การฝึกงาน) HO321 การสร้างธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ BI439 ธุรกิจภาคปฏิบัติ (การฝึกงาน) และในสมรรถนะนักสังคม พบว่า ควรปรับปรุงในรายละเอียดวิชาที่มีลักษณะ f4 ทักษะทางสังคม ได้แก่ วิชา HO310 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ HO311 พฤติกรรมองค์กร BI231 ความคิดสร้างสรรค์กับการสื่อสาร HO312 การสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ และ RB411 การบริหารการตลาดและตัวแทนขายหน้าอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

ตารางที่ 6 ผลการแบ่งกลุ่มตามปัจจัย

Rotated Component Matrix			
สมรรถนะ	ปัจจัย		
	1	2	3
Business principles & core skills (f1) ทักษะด้านธุรกิจและทักษะทางวิชาชีพ	0.798	0.334	0.199
Analysis (f2) ทักษะวิเคราะห์	0.761	0.300	0.312
Decision management & negotiation (f3) ทักษะการตัดสินใจและต่อรอง	0.683	-0.172	0.371
Social skills (f4) ทักษะทางสังคม	0.226	0.482	0.650
Self-understanding & Confidence (f5) ทักษะความเชื่อมั่นและเข้าใจในตนเอง	0.117	0.836	0.258
Self-discipline & performance (f6) ทักษะการควบคุมตนเองและพัฒนาศักยภาพ	0.309	0.778	-0.113
Management & innovation (f7) ทักษะด้านการจัดการและนวัตกรรม	0.749	0.360	0.231
Responsibility & Work Ethic (f8) ความรับผิดชอบและจริยธรรมในการทำงาน	0.798	0.203	0.066
Formal Communication (f9) ทักษะด้านการสื่อสาร	0.283	-0.011	0.849

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างรายวิชา (f_i) กับสมรรถนะ (F_j)

แบบจำลอง	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	สถานะในกลุ่ม
	B	Std. Error	Beta			
ผู้รู้ (F1)	-3.663	0.269		-13.628	0.000	
f1	0.370	0.067	0.300	5.531	0.000	
f2	0.180	0.054	0.155	3.316	0.001	ต่ำสุด
f3	0.405	0.045	0.328	9.014	0.000	
f4	-0.234	0.036	-0.245	-6.518	0.000	
f5	-0.228	0.046	-0.184	-5.000	0.000	
f6	0.026	0.054	0.017	0.494	0.622	
f7	0.261	0.044	0.271	5.880	0.000	
f8	0.449	0.044	0.398	10.273	0.000	สูงสุด
f9	-0.153	0.039	-0.138	-3.926	0.000	
ผู้นำ (F2)	-4.733	0.346		-13.663	0.000	
f1	0.054	0.086	0.044	0.631	0.530	
f2	0.058	0.070	0.050	0.835	0.406	
f3	-0.424	0.058	-0.343	-7.316	0.000	
f4	0.207	0.046	0.217	4.480	0.000	
f5	0.614	0.059	0.495	10.428	0.000	สูงสุด
f6	0.669	0.069	0.428	9.695	0.000	ต่ำสุด
f7	0.088	0.057	0.092	1.548	0.125	
f8	-0.082	0.056	-0.072	-1.450	0.151	
f9	-0.196	0.050	-0.176	-3.891	0.000	
นักสังคม (F3)	-2.963	0.319		-9.289	0.000	
f1	-0.232	0.079	-0.188	-2.918	0.005	
f2	0.072	0.064	0.062	1.116	0.267	
f3	0.157	0.053	0.128	2.953	0.004	
f4	0.485	0.043	0.507	11.390	0.000	ต่ำสุด
f5	0.196	0.054	0.158	3.618	0.001	
f6	-0.373	0.064	-0.239	-5.871	0.000	
f7	-0.089	0.053	-0.092	-1.684	0.096	

แบบจำลอง	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	สถานะในกลุ่ม
	B	Std. Error	Beta			
f8	-0.269	0.052	-0.238	-5.178	0.000	
f9	0.787	0.046	0.706	16.956	0.000	สูงสุด

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบัณฑิต กับระดับความพึงพอใจของนายจ้าง

4.1 การศึกษาความสัมพันธ์ในระดับรายวิชา กับผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนายจ้าง เพื่อให้สามารถตอบได้ว่าวิชาใดส่งผลต่อความพึงพอใจของนายจ้างด้านใด การศึกษานี้ใช้สมการ (2) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบัณฑิต กับระดับความพึงพอใจของนายจ้าง โดยมีผลดังแสดงในตารางที่ 8 ซึ่งพบว่าบัณฑิตที่มีลักษณะผู้นำ (F2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการสองด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านจิตสาธารณะความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ปัจจัยอื่นยังไม่สอดคล้องกับคุณลักษณะ และเพศไม่มีความแตกต่างกัน

สามารถตอบปัญหาวิจัยได้ว่า วิชาในกลุ่มที่สร้างให้บัณฑิตมีลักษณะผู้นำ (F2) ส่งผลต่อความพึงพอใจของนายจ้าง (ส่งผลทางบวกทั้งสองด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านจิตสาธารณะความรับผิดชอบต่อสังคม)

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบัณฑิตที่นายจ้างต้องการกับลักษณะบัณฑิตที่คณะฯ ผลิต

คุณสมบัติของบัณฑิต		ผู้รู้ (F1)	ผู้นำ (F2)	นักสังคม (F3)	เพศ	จำนวน ตัวอย่าง	R ²
ภาพรวมคุณสมบัติของบัณฑิต	33.686 (0.008)	-9.699 (0.142)	-3.861 (0.550)	1.659 (0.802)	13.519 (0.370)	95	0.03
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	24.272 (0.000)	0.062 (0.813)	0.789 (0.027)*	0.245 (0.351)	-0.866 (0.153)	32	0.23
ด้านความรู้	4.492 (0.008)	-1.271 (0.154)	-0.540 (0.536)	0.182 (0.839)	1.885 (0.354)	95	0.03
ด้านทักษะทางปัญญา	5.409 (0.008)	-1.650 (0.124)	-0.624 (0.552)	0.360 (0.737)	2.256 (0.356)	95	0.03
ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบต่อสังคม	26.589 (0.000)	-0.188 (0.700)	0.764 (0.235)	0.317 (0.515)	-0.107 (0.923)	32	0.07

คุณสมบัติของบัณฑิต		ผู้รู้ (F1)	ผู้นำ (F2)	นักสังคม (F3)	เพศ	จำนวน ตัวอย่าง	R ²
ด้านทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	17.701 (0.000)	-0.064 (0.870)	0.325 (0.525)	0.459 (0.244)	-0.619 (0.488)	32	0.08
ด้านจิตสาธารณะ และความรับผิดชอบ ต่อสังคม	23.857 (0.000)	-0.143 (0.676)	0.768 (0.092)**	0.416 (0.227)	-1.211 (0.126)	32	0.21

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ p-value * และ ** คือมีนัยสำคัญ 5% และ 10% ตามลำดับ

4.2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบัณฑิตกับสถานะการทำงานของบัณฑิต

ตารางที่ 9 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบัณฑิตที่คณะฯ ผลิต (F_j) กับสถานการทำงาน
ของบัณฑิต

สถานะการทำงาน ของบัณฑิต		ผู้รู้	ผู้นำ	นักสังคม	เพศ	จำนวน ตัวอย่าง	R ²
การมีงานทำ (กลุ่มมีงานทำ)	0.668 (0.000)	0.054 (0.217)	-0.070 (0.090)**	-0.033 (0.435)	0.187 (0.053)**	95	0.09
กลุ่มบริษัท (กลุ่มในประเทศ)	0.345 (0.001)	-0.085 (0.110)**	0.037 (0.476)	0.025 (0.635)	0.077 (0.521)	95	0.04
ระยะเวลาที่ได้งาน (กลุ่มได้งานเร็ว)	0.293 (0.002)	0.040 (0.417)	0.036 (0.467)	0.051 (0.315)	0.017 (0.881)	95	0.03
ระยะเวลาที่ได้งาน (กลุ่มได้งานช้า)	0.296 (0.002)	0.061 (0.209)	-0.132 (0.007)*	-0.040 (0.412)	0.042 (0.705)	95	0.10
รายได้	20950.9 (0.000)	699.172 (0.135)	-383.494 (0.438)	1351.853 (0.005)*	-688.297 (0.546)	73	0.15

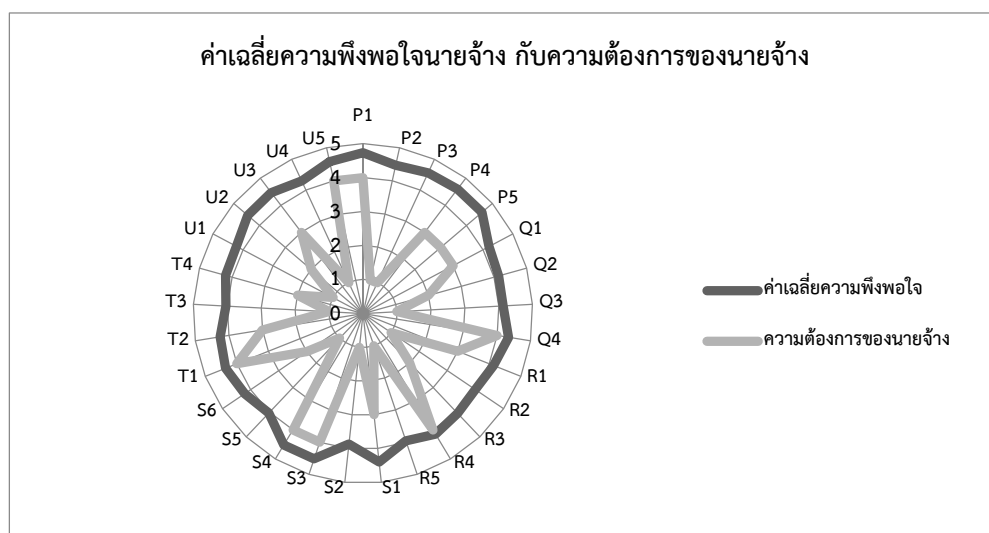
หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บคือ p-value * และ ** คือมีนัยสำคัญ 5% และ 10% ตามลำดับ

จากตารางที่ 9 พบว่าลักษณะบัณฑิตที่คณะฯ ผลิตซึ่งแยกตามกลุ่มไม่สัมพันธ์กับสถานะการได้งานทำของบัณฑิต ยกเว้นกลุ่มผู้นำ และพบว่า เพศหญิงมีความสัมพันธ์ต่อสถานะการได้งานทำของบัณฑิต เมื่อพิจารณาสถานะขององค์กรที่เป็นนายจ้างของบัณฑิต โดยแยกเป็นองค์กรในประเทศและองค์กรระหว่างประเทศหรือต่างประเทศ พบว่ากลุ่มผู้รู้มีความสัมพันธ์กับการได้งานในองค์กร

ระหว่างประเทศ ส่วนองค์กรในประเทศไม่มีความสัมพันธ์ และเมื่อพิจารณาที่ระยะเวลาที่ไดงานพบว่า กลุ่มผู้นำมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการไดงานที่ช้า และเมื่อพิจารณาที่รายได้ของบัณฑิตพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะกลุ่มอื่น ยกเว้นนักสังคม ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายได้

5. การศึกษาวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระหว่างความพึงพอใจนายจ้างกับความต้องการของนายจ้าง

การศึกษานี้ทำการเปรียบเทียบระหว่างค่าความพึงพอใจของนายจ้างในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับค่าความต้องการของนายจ้างในการให้น้ำหนักความสำคัญของหัวข้อย่อยในแต่ละด้าน พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตที่คณะผลิต อยู่ในระดับ 3.87-4.73 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งพิจารณาเปรียบเทียบกับการจัดอันดับความต้องการของนายจ้าง จะพบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจตรงกับความต้องการของนายจ้างที่จัดลำดับความสำคัญไว้ในทุกด้านโดยในด้านที่ 1 คุณธรรมและจริยธรรม ตรงกับความต้องการของนายจ้างในหัวข้อความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.73 ในด้านความรู้ ตรงกับความต้องการของนายจ้างในหัวข้อความพยายามใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางาน/ตนเอง ในด้านทักษะทางปัญญา ตรงกับความต้องการของนายจ้าง ในหัวข้อความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตรงกับความต้องการของนายจ้างใน 2 หัวข้อ คือ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ตรงกับความต้องการของนายจ้างในหัวข้อความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงาน และในด้านสุดท้าย ด้านจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่าตรงกับความต้องการของนายจ้างในหัวข้อการเคารพสิทธิของผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนายจ้าง และลำดับความต้องการของนายจ้าง

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ และลำดับความต้องการของนายจ้าง

สัญลักษณ์	หัวข้อในการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ลำดับความต้องการของนายจ้าง
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม		4.59	
P1	ความซื่อสัตย์ สุจริต	4.73	1
P2	ความขยันหมั่นเพียร	4.47	5
P3	การมีวินัย ความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะ	4.56	4
P4	ความมีน้ำใจ เสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น	4.60	2
P5	การมีจริยธรรมวิชาชีพ หรือมีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ	4.60	2
2. ด้านความรู้		4.20	
Q1	ความรู้ความสามารถทางวิชาการ	4.20	2
Q2	ความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและรู้รอบเพื่อเชื่อมโยงกับสังคม	4.14	3
Q3	การนำความรู้มาปรับ/ประยุกต์/บูรณาการในการทำงาน	4.13	4
Q4	ความพยายามใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อพัฒนางาน/ตนเอง	4.34	1
3. ด้านทักษะทางปัญญา		4.06	
R1	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.14	2
R2	ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในงาน	3.99	4
R3	ความสามารถในการวางแผนและจัดการเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยความราบรื่น	4.05	3
R4	ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม	4.15	1
R5	ความสามารถในการตัดสินใจ	3.96	5
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		4.26	
S1	วุฒิภาวะทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัว	4.40	3
S2	ความเป็นผู้นำ	3.87	6
S3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น	4.52	1
S4	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.52	1
S5	ความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	4.04	5
S6	คุณภาพของงานที่ได้รับมอบหมาย	4.21	4
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี		4.22	
T1	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงาน	4.36	1
T2	ความสามารถในการพูดสื่อสาร	4.26	2

สัญลักษณ์	หัวข้อในการประเมิน	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ลำดับความต้องการของนายจ้าง
T3	ความสามารถในการเขียนรายงานการเขียนเพื่อนำเสนองาน	4.04	4
T4	ความรู้และทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ	4.20	3
6. ด้านจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม		4.41	
U1	กล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรมของสังคม	4.22	5
U2	การปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงาน/สังคม	4.46	3
U3	ความรับผิดชอบต่อตนเองครอบครัวและสังคม	4.47	2
U4	การยินดีเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของหน่วยงาน/สังคม	4.30	4
U5	การเคารพสิทธิของผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข	4.58	1

บทสรุป

งานวิจัยนี้เป็นการนำผลการศึกษารายวิชาของบัณฑิตมาเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนายจ้างและสถานประกอบการ โดยใช้ข้อมูลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 599 คน เพื่อค้นหาว่าลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการสอดคล้องกับหลักสูตรของคณะฯ หรือไม่ โดยใช้ผลการเรียนในรายวิชาที่บัณฑิตลงเรียน จำนวน 4 หลักสูตร นำมาวิเคราะห์ด้วย Factor Analysis พบว่าสามารถจำแนกทักษะของบัณฑิตที่คณะฯ ผลิตได้เป็น 3 ทักษะ คือ ผู้รู้ (F1) ผู้นำ (F2) และนักสังคม (F3) ผลการวิจัยพบว่า

บัณฑิตที่มีลักษณะผู้นำ (F2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะบัณฑิตที่นายจ้างต้องการสองด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านจิตสาธารณะความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสามารถแปลผลได้ว่าวิชาที่สอนให้บัณฑิตมีลักษณะเป็นผู้นำ มีส่วนช่วยให้นายจ้างประเมินผลความพึงพอใจต่อบัณฑิตในระดับสูง อย่างไรก็ตามบัณฑิตที่มีลักษณะผู้นำ (F2) กลับมีความสัมพันธ์ทางลบกับสถานะการได้งานทำของบัณฑิต สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้การสร้างภาวะผู้นำของบัณฑิตมีความเหมาะสม และสามารถสะท้อนทักษะอื่นเพื่อเพิ่มโอกาสการได้งานทำให้เร็วขึ้น ทั้งนี้อาจมีความจำเป็นที่ควรศึกษาในอนาคตว่าเป็นเพราะบัณฑิตมีทางเลือกในการได้งานทำมากหรือมีลักษณะผู้นำ ที่อาจไม่สอดคล้องกับสภาวะการทำงานในองค์กร

อีกปัจจัยหนึ่ง คือ ทักษะนักสังคม (F3) ซึ่งงานวิจัยนี้พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับรายได้ของบัณฑิต เป็นที่น่าสังเกตว่า ทักษะความเป็นผู้นำของบัณฑิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของนายจ้างหรือสถานะการจ้างงาน ซึ่งเป็นประเด็นน่าสนใจที่ควรศึกษาในอนาคต สามารถสำรวจในเชิงลึกเพื่อหาคำตอบในประเด็นนี้เพิ่มเติมได้

สำหรับการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนายจ้างกับความต้องการของนายจ้าง ในภาพประกอบ 2 และตารางที่ 10 พบว่า มีความพึงพอใจของนายจ้างตรงกับความต้องการของนายจ้างในทุกด้าน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงในทุก ๆ หัวข้อ

บรรณานุกรม

กาญจนา สิริกุลรัตน์ และคณะ. (2553). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2553*. เชียงใหม่.

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2558). *ความพึงพอใจนายจ้างต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2558*. กรุงเทพมหานคร.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. (3 กันยายน 2558). ค้นเมื่อ 10 กันยายน 2558, จาก ประชาไท:
<http://prachatai.org/journal/2015/09/61187>

สรคม ดิสสะมาน. (2551). ความพึงพอใจของนายจ้างที่มีต่อบัณฑิตสาขาวิชาสาหรณิเทศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. *วารสารบรรณารักษศาสตร์*, 28(2), 31-48.

Alexander, N. A. (2000). The missing link: an econometric analysis on the impact of curriculum standards on student achievement. *Economics of Education Review*, 19, 351-361.

Husain, M. Y., Mokhtar, S. B., Ahmad, A. A. & Mustapha, R. (2010). Importance of Employability Skills from Employers' Perspective. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 7, 430-438.

Jackson, D. & Chapman, E. (2012). Empirically derived competency profiles for Australian business graduates and their implications for industry and business schools. *The International Journal of Management Education*, 10, 112-128.

- Pritchett, L. & Beatty, A. (2015). Slow down, you're going too fast: Matching curricula to student skill levels. *International Journal of Educational Development*, 40, 276-288.
- Teijeiro, M., Rungo, P. & Freire, M. J. (2013). Graduate competencies and employability: The impact of matching firms' needs and personal attainments. *Economics of Education Review*, 34, 286-295.
- Tempelaar, D. T., Gijssels, W. H., Loeff, S. S. & Nijhuis, J. F. (2007). A structural equation model analyzing the relationship of student achievement motivations and personality factors in a range of academic subject-matter areas. *Contemporary Educational Psychology*, 32(1), 105-131.